

Namn: _____ Födelseid: _____

Tentamen består av tre delar. **I del I** ställs tio flervalsfrågor. Varje fråga har fyra påståenden, av vilka man ska välja det rätta alternativet. Endast ett av påståendena är korrekt. För rätt svar ges +2 poäng, för fel svar -2 poäng och för obesvarad fråga noll poäng. Denna del ger maximalt 20 poäng.

I del II ställs 30 rätt/fel-frågor, av vilka man ska välja det rätta svarsalternativet. För rätt svar ges +2 poäng, för fel svar -2 poäng och för obesvarad fråga noll poäng. Denna del ger maximalt 60 poäng.

I del III ställs fem korta frågor. Det skriftliga svaret ska ges inom det för ändamålet reserverade svarsfältet. Varje fråga ger poäng enligt skalan 0–4. Denna del ger maximalt 20 poäng.

Tentamen ger maximalt 100 poäng. För godkänd prestation krävs 50 poäng (om tentamen visar sig vara svår kan poänggränsen vara lägre, dock inte högre).

Frågorna kan innehålla räkneuppgifter. Kalkylator förutsätts.

De rätta svaren står att finna efter tentamen på webbadressen www.sijoittajapalvelin.net. Resultaten delges tentanderna per e-post efter att svaren granskats. Notera också frågorna i slutet och råden för sökande av ändring om du inte är nöjd med bedömningen och/eller svaren. På sista sidan finns plats för egna anteckningar.

Anteckna dina svar på tentamenspappren.

Returnera till slut alla svarpapper. Tack.

DEL I

Tio flervalsfrågor. Varje fråga har fyra påståenden. Lägg ett kryss vid det påstående som enligt din mening ger svaret på frågan. Lämna svarsfältet tomt om du inte vill svara, det vill säga anteckna ingenting vid föreliggande fråga. Endast ett av påståendena är korrekt.

1 I boken <i>Kansantaloustiede</i> nämns flera fördelar med att ta euron i bruk. Vilken av följande är inte en fördel?	
a) Ökning av handeln mellan länderna på euroområdet.	
b) Effektivisering av kapitalmarknaden.	
c) Ökning av den penningpolitiska asymmetrin på euroområdet.	
d) Minskning av den inbördes valutakursrisken på euroområdet.	
2 Man har på sistone diskuterat huruvida bolag där staten är delägare alls borde vara börsnoterade. Börsnotering medför mångahanda fördelar för samhället, företaget och placerarna. Vilken av följande är ur placerarens synvinkel dock en fördel av minsta slag?	
a) Placeraren kan delta i företagets bolagsstämma.	
b) Placeraren erhåller information om företagets ekonomiska situation lättare än tidigare.	
c) Placeringens likviditet förbättras.	
d) Prissättning av placeringen effektiveras.	
3 Då man använder och tolkar <i>P/E</i> -värdet bör man beakta många saker. Vilket av följande alternativ stämmer inte?	
a) Då man jämför <i>P/E</i> -värden för olika företag ska man beakta många omständigheter medan jämförelse länder emellan är problemfritt.	
b) Företagens risknivå bör beaktas då man jämför <i>P/E</i> -värden för olika företag.	
c) Företagets kapitalstruktur påverkar <i>P/E</i> -värdet.	
d) Exceptionella resultat bör beaktas då man jämför <i>P/E</i> -värden för olika företag.	
4 Vilket av följande påståenden om indexplaceringar håller minst streck?	
a) Placering i indexfonder lämpar sig för placerare som är måna om låga kostnader.	
b) Indexplaceringar accepterar att innehåll i hennes portfölj tidvis förändras.	

c) Indexplacering lämpar sig för dem som tror att en passiv strategi klår en aktiv strategi.	
d) Indexplacering är speciellt lämpat för placerare som tror marknaden är ineffektiv.	
5 Med hjälp av prissättningsmodellen för kapitaltillgångar, det vill säga CAPM, kan man räkna avkastningskravet för placeringsobjektet. Vilken av följande variabler behövs inte då man använder modellen.	
a) Den riskfria avkastningen/räntan.	
b) Marknadsriskpremiet.	
c) Placeringsobjektets betakoefficient.	
d) WACC.	
6 AA äger en obligation vars nominella kapital är 100 000 euro. 15.3.2009 betalades en ränta om 3,6 % (den så kallade kupongräntan), det vill säga 3 600 euro. 15.4.2009 säljer AA obligationen för 100 300 euro, där 300 euro är den ränta som upplupits fram till försäljningsdagen (andrahandsmarknadsgottgörelse). Låt oss kalla beloppet om 3 600 euro "Ränta A" och beloppet om 300 euro "Ränta B":	
a) Både Ränta A och Ränta B beskattas enligt källskatten på ränteinkomster.	
b) Ränta A beskattas enligt källskatten på ränteinkomster och Ränta B som kapitalinkomst.	
c) Ränta A är kapitalinkomst medan Ränta B beskattas enligt källskatten på ränteinkomster.	
d) Såväl Ränta A som Ränta B utgör kapitalinkomst.	
7 BB har en placeringsförsäkring med livförsäkringsskydd. Förmånstagare är BB:s son CC. BB dör och CC erhåller som försäkringsersättning 200 000 euro. I beskattningen behandlas ersättningen enligt följande:	
a) Av ersättningen är 35 000 euro skattefritt medan 165 000 euro beskattas som arv.	
b) Av ersättningen är 35 000 euro skattefritt medan 165 000 euro är kapitalinkomst.	
c) Av ersättningen är 100 000 skattefritt medan 100 000 euro är kapitalinkomst.	
d) Av ersättningen är 100 000 euro skattefritt medan 100 000 euro beskattas som arv.	
8 Vilken av följande är inte en säkerhet?	
a) Borgen.	
b) Inteckning.	

c) Kontantpant.	
d) Prokura.	
9 AA säljer för 200 000 euro sin dotter BB de aktier i ett bostadsaktiebolag som ger rätt att disponera över en bostad. Bostadens gängse värde är 400 000 euro. AA har själv köpt bostaden för 200 000 euro. I AA:s beskattning kan varken antagandet om presumtiv anskaffningsutgift eller regeln om skattefrihet för vinst vid överlåtelse av egen bostad tillämpas. I beskattningen behandlas affären enligt följande:	
a) Gåvoskatt på 100 000 euro för BB, ingen överlåtelsevinst för AA.	
b) Gåvoskatt på 200 000 euro för BB, ingen överlåtelsevinst för AA.	
c) Gåvoskatt på 100 000 euro för BB, skatt på överlåtelsevinst om 100 000 euro för AA.	
d) Gåvoskatt på 200 000 euro för BB, skatt på överlåtelsevinst om 100 000 euro för AA.	
10 NN äger 100 % av det icke-börsnoterade X Ab. Bolagets nettoförmögenhet är en miljon euro, från vilken bolaget beslutar ge en utdelning om 100 000 euro. NN beskattas för utdelningen enligt följande:	
a) 90 000 euro är skattefritt, 10 000 euro kapitalinkomst, 0 euro förvärvsinkomst.	
b) 90 000 euro är skattefritt, 0 euro kapitalinkomst, 10 000 euro förvärvsinkomst.	
c) 93 000 euro är skattefritt, 7 000 euro kapitalinkomst, 0 euro förvärvsinkomst.	
d) 93 000 euro är skattefritt, 0 euro kapitalinkomst, 7 000 euro förvärvsinkomst.	

DEL II**30 rätt(ja) / fel(nej)-frågor:**

1	Finanspolitiken har en såkallad multiplikatoreffekt.	
2	I pressen används ibland beteckningarna M1, M2 och M3. I samma sammanhang nämns ofta att de blivit större eller mindre. Påstående: Dessa har att göra med penningmängden.	
3	Med termen <i>sedelpressfinansiering</i> avses en situation där privatplacerare fungerar som företagets huvudsakliga finansieringskälla.	
4	En av finansmarknadens centrala uppgifter är att förmedla penningmedel från hushåll med underskott till hushåll med överskott.	
5	<i>IFRS</i> förutsätter att företagen i högre grad än tidigare ger information om sina olika segment.	
6	I och med <i>IFRS</i> har bokning av avsättningar för omstruktureringsutgifter blivit omöjliga att göra.	
7	För att bestämma värdet på företag kan man använda den såkallade fria kassaströmsmetoden.	
8	För varje warrant har man definierat en giltighetstid under vilken det är möjligt att idka börshandel med dem.	
9	På TV ser man ofta bilder från NYSE:s börssal där mäklarna rör sig och idkar handel med varandra. Påstående: Denna typ av öppen handel (open outcry) används också på Helsingforsbörsen.	
10	En bank emitterade ett masslån med en såkallad call provision (det var alltså frågan om en såkallad callable bond). Påstående: Denna rättighet att återbetala lånet är nyttig ur placerarens synvinkel, varför den sänker det avkastningskrav placeraren lägger på lånet.	
11	Placerare som sålt futurer eller terminer på börsen är skyldiga att sätta en säkerhet.	
12	Prisspread(strategier) (fi. porrasstrategia) förverkligas genom att placera i olika typers fonder.	
13	Taktisk allokering utnyttjar placerarens syn på marknadens utveckling under den närmaste framtiden.	
14	Indexlån kan inte säljas mitt i deras löptid.	

15	Med <i>ETF</i> kan man idka handel på börsen.	
16	Försäkringsskyddet för anställda som försäkrats med en grupplivförsäkring för anställda upphör samtidigt med arbetsförhållandet.	
17	Skillnaden mellan sparlivförsäkringar och placeringsförsäkringar är speciellt den att sparlivförsäkringspremierna vanligtvis betalas i upprepade rater medan placeringsförsäkringspremierna betalas som en engångsbetalning.	
18	<i>NN</i> har en sjukkostnadsförsäkring i försäkringsbolaget <i>X</i> och har hittills betalat räkningarna i tid. På grund av ansträngd ekonomi har han dock lämnat en räkning med förfalldag 30.7.2008 obetald. På grund av förseningen har <i>X</i> skickat ett meddelande om uppsägning enligt vilken försäkringen upphör 30.9.2008 om försäkringspremierna inte betalas. <i>NN</i> åberopade socialt hinder för betalning, varför <i>X</i> förlängde förfalldagen till 31.12.2008. <i>NN</i> betalade dock inte räkningen och försäkringen förföll 31.12.2008. <i>NN</i> har blivit sjuk och nu på tentamensdagen har han igen pengar, varför han önskar betala den förfallna försäkringspremierna jämte eventuella förseningsräntor. Påstående: <i>NN</i> kan inte längre återfå den gamla försäkringen i kraft, utan måste ansöka om en ny försäkring samt ge en ny hälsoutredning.	
19	Med dispositiv lag avses lag vars stadganden inte kan frångås med avtal.	
20	17-åriga <i>MM</i> orsakar ekonomisk skada genom att vandalisera andras egendom. Påstående: Eftersom <i>MM</i> är under 18 år gammal är han inte skadeståndsskyldig för vad han gjort.	
21	Konsumenten <i>X</i> avtalar genom ett skriftligt avtal med en person som är anställd hos näringsidkaren <i>Y</i> och som sköter kundservice om en tjänst värd 1 000 euro. Tjänsten uppfyller inte förväntningarna. Då <i>X</i> reklamerar om saken konstaterar man hos <i>Y</i> att man inte bär ansvar över saken eftersom en paragraf i de standardvillkor företaget använder utesluter dess ansvar. Dessa standardvillkor nämndes dock varken i avtalet eller i samband med köpsläendet. Påstående: <i>Y</i> kommer inte att ha framgång om företaget åberopar standardvillkoren.	
22	<i>AA</i> har bett <i>BB</i> att på sina vägnar köpa vissa namngivna börsaktier och därtill gett <i>BB</i> en fullmakt. Vidare har <i>BB</i> muntligt instruerats att inte betala mer än 20 euro per aktie. Detta är dock inte nämnt i fullmakten. <i>BB</i> går till banken och köper i <i>AA</i> :s namn de rätta aktierna, men till priset 25 euro per aktie. Banken och motparten agerar i god tro. Påstående: <i>AA</i> är bunden av affären.	
23	Börsbolaget <i>Z</i> Abp:s verkställande direktör har varit lösmänt och av misstag uttryckt för analytiker <i>XX</i> en uppgift som är ägnad att väsentligt inverka på <i>Z</i> Abp:s börskurs. Påstående: <i>Z</i> Abp ska nu anmäla om det skedda till polisen utan att informera <i>XX</i> , varefter <i>Z</i> inte bör vidta andra åtgärder.	

24	<i>AA:s</i> förhandsifyllda skattedeclaration är annars korrekt utom att förmögenhetsförteckningen saknar information om de aktier hon äger i det icke-börsnoterade bolaget <i>Y Ab</i> . Påstående: <i>AA</i> behöver inte korrigera uppgiften och returnera skattedeclarationen eftersom ingen förmögenhetsskatt längre uppbärs.	
25	Din kund <i>DD</i> har två separata värdeandelskonton (<i>A</i> och <i>B</i>). Aktier i <i>Y Ab</i> finns på vardera kontot. <i>DD</i> säljer de aktier som finns på konto <i>B</i> . Aktierna på konto <i>A</i> har köpts tidigare medan aktierna på konto <i>B</i> har en högre anskaffningsutgift. Påstående: Trots att aktierna på konto <i>A</i> köpts tidigare kan <i>DD</i> från aktiernas försäljningspris avdra den anskaffningsutgift som gäller för aktierna på konto <i>B</i> .	
26	<i>EE:s</i> avdrag från kapitalinkomsterna överstiger kapitalinkomsterna till den grad att den övre gränsen för underskottsgottgörelsen överskrids. Påstående: Det underskott som överskrider gränsen utgör förlust som <i>EE</i> kan avdra från kapitalinkomsterna under de tio kommande skatteåren.	
27	Din kund <i>AA</i> önskar i skattedeclarationen göra ett avdrag för förvaltning och förvaring av värdepapper. Kostnaderna uppgår totalt till 250 euro. Påstående: <i>AA</i> kan avdra bara 200 euro eftersom nämnda kostnader är avdragsgilla enbart till den del de överstiger en självrisk om 50 euro.	
28	<i>FF</i> har under skatteåret 2008 sålt börsbolagsaktier till ett försäljningspris som totalt uppgår till 900 euro. Dessutom har han sålt den egna bostaden, på vars överlåtelsevinst dock tillämpas regeln om skattefrihet för vinst vid överlåtelse av egen bostad. Han har inga andra överlåtelser under skatteåret. Påstående: Skattefrihetsregeln för försäljningar som understiger 1 000 euro kan inte tillämpas på börsbolagsaktierna eftersom <i>FF</i> också sålde sin bostad och gränsen om 1 000 euro således överskreds.	
29	<i>AA</i> och <i>BB</i> är äkta makar. De har de gemensamma barnen <i>CC</i> och <i>DD</i> . De har inget äktenskapsförord, men nog ett såkallat nyttjanderättstestamente, det vill säga besittningsrättstestamente, enligt vilken änkan får nyttjanderätt till den avlidne makens egendom. <i>AA</i> dör varvid <i>BB</i> erhåller nyttjanderätt till <i>AA:s</i> egendom medan <i>CC</i> och <i>DD</i> får ägorätt (och betalar arvsskatt). <i>CC</i> och <i>DD</i> vill sälja av <i>AA:s</i> tillgångar för att betala arvsskatten. Påstående: <i>CC</i> och <i>DD</i> kan i regel inte sälja <i>AA:s</i> egendom utan samtycke av <i>BB</i> .	
30	<i>AA</i> och <i>BB</i> är äkta makar. De har inga barn och inget testamente. <i>AA</i> är förmögare än <i>BB</i> . <i>BB</i> avlider. Påstående: Det har med tanke på arvsbeskattningen ingen betydelse för <i>AA</i> huruvida makarna hade äktenskapsförord eller inte.	

4 Under vilka premisser kan en frivillig pensionsförsäkring lyftas i förtid (det vill säga återköpas)?

5 Provisioner som betalas tredje part i samband med försäljning av placeringstjänster (incitament, inducements) och i vilken mån de är acceptabla.

Till slut ber vi dig svara på frågorna på följande sida.

Vi ber dig svara på följande frågor (påverkar inte bedömningen):

Får ditt namn/din adress användas vid marknadsföring som anknyter sig till dessa examina, t.ex. för att informera om seminarier avsedda för dem som avklarat tentamen?   ja   nej

Respons till Finska Fondhandlareföreningen och dem som sammanställt tentamen:

Returnera till slut alla svarpapper. Tack.

Reserverat för egna anteckningar. Du kan ta denna sida med dig.

Tilläggsinformation om resultaten: www.sijoittajapalvelin.net

	Del I		Del II		Del II		Del II
1		1		11		21	
2		2		12		22	
3		3		13		23	
4		4		14		24	
5		5		15		25	
6		6		16		26	
7		7		17		27	
8		8		18		28	
9		9		19		29	
10		10		20		30	

SÖKANDE AV ÄNDRING

Fas 1 – Begäran om ändring:

Den som avlägger tentamen för examina inom sektorn för investeringstjänster har möjlighet att **inom två veckor efter att svaren offentliggjorts** be om utredning över svarsgrunderna och att tentandens egen tolkning av frågan beaktas vid bedömningen av tentamen. En fritt formulerad begäran görs på webbadressen www.sijoittajapalvelin.net eller per e-post till adressen apvy@hse.fi. HSE Executive Education Oy (HSE EE) ber frågeställaren eller frågeställarna om utlåtande och fattar beslut på grundval av tentandens och frågeställarens eller frågeställarnas utredning.

Fas 2 – Rättelseyrkande:

Om tentanden fortfarande är missnöjd med bedömningen kan han/hon av examensarbetsgruppen för examina i placeringsärenden **inom två veckor från att svaret till begäran om ändring getts** be om revidering av bedömningen. Förutsättningen för att rättelseyrkande kan göras är att begäran om ändring har behandlats. Skriftliga rättelseyrkanden adresseras HSE Executive Education (Mechelingatan 3 C, 00100 HELSINGFORS / apvy@hsee.fi). Rättelseyrkandet behandlas i examensarbetsgruppen på grundval av frågeställarens eller frågeställarnas utlåtande och tentandens rättelseyrkande. Vid behov begär examensarbetsgruppen ett neutralt expertutlåtande till rättelseyrkandet. Målsättningen är att delge beslutet till rättelseyrkandet inom tre veckor från dess ankomst till HSE EE. Behandlingen av rättelseyrkandet sker så anonymt som möjligt. HSE EE informerar tentanden personligen.